

Валентина Волкова,

заступник директора НТБ Донецького державного
технічного університету,

Луїза Добровольська,

завідділом українознавства НТБ ДДТУ,

Наталія Ченікалова,

завідділом автоматизації НТБ ДДТУ,

Людмила Шершньова,

завідділом методичної роботи НТБ ДДТУ

ТАМАРА ТИХАНКОВА

Тамара Олександрівна Тиханкова - директор Науково-технічної бібліотеки Донецького державного технічного університету.

Народилася в сім'ї кадрового офіцера О.С.Погребняка. У дитинстві мешкала разом з батьками в Сеулі, Пхеньяні, Цинанію (Корея), Комсомольську-на-Амурі, Дніпропетровську, Кіровограді, Орську та інших містах. Незважаючи на часті переїзди, дівчина возила з собою власну бібліотечку улюблених книжок. Приїхавши на нове місце проживання, найперше шукала публічну бібліотеку. В Бузулуку юна бібліоманка закінчила бібліотечний технікум. Пізніше стала випускницею Московського державного інституту культури.

Перше місце роботи - бібліотека Південурал-машзаводу, де молодий спеціаліст Т.Погребняк доволі швидко завойовує авторитет своєю активністю, кипучою енергією, різносторонньою діяльністю та творчими інтересами. Вона організовує на заводі КВН, за сумісництвом працює диктором заводського радіо, відкриває школу художнього слова, стає позаштатним кореспондентом московської радіостанції «Юність».

Наступне місце роботи - бібліотека Орського державного педінституту ім.Т.Г.Шевченка (директор), який, тепер уже Т.О.Тиханкова (за прізвищем чоловіка), заочно закінчила за спеціальністю російська мова та література.

З 1971 р. Тамара Олександрівна живе і працює в Донецьку. Не поменшала з роками її працездатність, не згас інтерес до життя, до професії. Роботу в НТБ розпочала з посади бібліографа довідково-бібліографічного відділу. Вона працює

над складанням бібліографічних покажчиків, веде картотеку професорсько-викладацьких праць, читає лекції в ДДТУ з бібліотечно-бібліографічних запитів, організовує зустрічі з викладачами на кафедрах для виявлення проблем обслуговування.

Через чотири роки Тиханкова стає завідділом наукової літератури. Продовжує працювати над удосконаленням якості обслуговування читачів, аналізує фонд, відмовлення, впроваджує книгозамінники, складає картотеку охоплення літературою професорсько-викладацького складу. На підставі обґрунтованих висновків доукомплектує фонд. Свої ідеї Тамара Олександрівна узагальнює у виступах і доповідях на різних семінарах, конференціях. При досить значній завантаженості встигає приділяти чимало часу молодим фахівцям.

У 1985 р. Тиханкову запрошують очолити бібліотеку найбільшого донецького вузу - політехнічного інституту. То була і є суттєва відповідальність: майже сто чоловік у підпорядкуванні, фонд приблизно 1,5 млн. од.зб., десять відділів (шість абонементів, великі читальні зали).

Новому директору довелося спершу займатися, на жаль, не творчою, організаційною роботою, не культурно-просвітницькою, не поліпшенням суто бібліотечної справи, а буденною, господарською: дахом, що протікав, іржавими трубами, паркетом, який псувався від вологи, стінами, з яких обвалювався тиньк. Найгірше - у жахливому стані знаходилися книги: стелажі було вкрито плівками, а поряд стояли корита, куди під час дощів капала вода.

У сніжну зиму близько 400 тис. книг бібліотекарі змушені були винести з основного книгосховища, щоб врятувати фонди від загибелі. Обслуговували читачів під світильниками, по

© Волкова Валентина Павлівна, Київ, 1999
© Добровольська Луїза Юхимівна, Київ, 1999
© Ченікалова Наталія Олександрівна, Київ, 1999
© Шершньова Людмила Олександрівна, Київ, 1999

вінця наповненими водою, з ліхтариками на грудях, лавіруючи між коритами.

Наполегливість тендітної Тамари Олександрівни дала результати: ректор інституту Г.В.Малєєв розпорядився замінити труби опалювальної системи, перекрити дах, відремонтувати стелю і підлогу.

Під час заміни електромережі (пожежна служба району пригрозила закрити приміщення через відсутність заземлення металевих конструкцій та різного обладнання) Тиханкова організувала цілодобове чергування працівників бібліотеки, щоб не трапилося біди.

На жаль, і через понад двадцять років по тому господарські питання, на вирішення яких, як і раніше, не вистачає коштів, не дають можливості нормально функціонувати важливому підрозділу навчальної установи.

Однак директор бібліотеки, попри ці труднощі, докладає всіх зусиль, щоб поліпшити обслуговування читачів. Так, для студентів-дипломників було укомплектовано фонд, відкрито абонемент (цю категорію обслуговують тепер у відділі нормативно-технічної літератури).

У 1991 р. організовується відділ автоматизації. В штат вводиться посада інженера-програміста, вдається придбати комп'ютер. У цьому відділі зібрано фонд на нетрадиційних носіях інформації. Отримується підбірка електронного журналу з інформатики. Багато книг та журналів мають у додатках дискету або CD-ROM. З 1993 р. в бібліотеці є понад 300 видань методичних вказівок університетських кафедр на дискетах. Фахівці підрозділу розробили пакети програм для ведення картотеки співробітників бібліотеки, основних показників роботи її відділів, формування звітних документів. З метою формування статтаблиць показників роботи бібліотек вузів Донецької зони розроблено програму «Звіти», яка діє вже понад п'ять років.

Комп'ютерний клас, що має пряме підключення до Internet, було відкрито в 1997 р. в рамках «Програми розширення доступу в Internet».

Ініціює в 1994 р. Тамара Олександрівна й організацію сектору українознавства, який перетворюється на відділ.

Відділ наукової обробки з 1995 р. веде електронний каталог. Планується запровадження ретро-каталогу.

З 1998 р. бібліотека отримує реферативні журнали ВИНІТИ на CD-ROM. У роботі відділів

комплектування і довідково-бібліографічному використовується комп'ютер для передплати періодичних видань і ведення тематичних баз даних, необхідних у навчальному процесі. Відділ комплектування заповнює також картотеки забезпеченості та методичних вказівок кафедр, здійснює текстовий набір ділових паперів і роботу з прайс-листами книготорговельних фірм. ДБВ створив 32 тематичні картотеки (налічують майже 100 тис. джерел). Для читачів бібліотеки черговий бібліограф виконує тематичні довідки на комп'ютері протягом дня.

У цьому ж році організовується сектор обліку, який застосовує пластикову технологію. На пунктах обслуговування читачів встановлено термінали, об'єднані в мережу. Всі дані про обслуговування читачів передаються в сектор обліку, де готуються звітні таблиці з основних показників.

Установка в бібліотеці обчислювального обладнання дає змогу користуватися інформацією не тільки кафедрам та підрозділам університету, а й усім споживачам. Надалі Тиханкова планує отримати допоміжні приміщення і відкрити інформаційно-комп'ютерний центр бібліотеки.

Крім своїх прямих обов'язків, Тамара Олександрівна ще й член ректорату, видавничої та гуманітарної рад, Української бібліотечної асоціації, голова зонального методоб'єднання вузівських бібліотек Донецької та Луганської областей тощо.

Утім, наш директор завжди підкреслює, що без колективу, відданого книзі, бібліотечній, просвітній справі неможливо будувати ні сьогоднішню, ні, тим більше, майбутню бібліотеку. Людський, кадровий фактор Тиханкова вважає вирішальним. А колектив вдячний своєму керівникові за непідробну щирість, гуманність. Мабуть, чи не кожного зі співробітників Тамара Олександрівна дружньо підтримала в скрутну або складну хвилину особистого життя. Завдяки душевній теплоті, материнській мудрості Тиханкової в людей є відчуття «стінки» за спиною, захисту, впевненості, що ти не один на білому світі. Це дуже об'єднує колектив, якому в непростих умовах виживання бібліотек треба відстоювати своє місце в суспільстві, в майбутньому держави, в новому часі, знайти свою нішу в безмежному інформаційному просторі наступного тисячоліття.